

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Valtio-opin laitos	
Tekijä-Författare-Author Laitio, Tommi			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Retorinen analyysi Matti Vanhasen hallituksen tietoyhteiskuntapolitiikasta : Yhteiskunnallisen yhteenkuuluvuuden lisääminen tietoyhteiskunnan motiivina			
Oppiaine-Läroämne-Subject Valtio-oppi			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2004-12-03	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 87 s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkielma tarkastelee Matti Vanhasen vuonna 2003 aloittaneen hallituksen tietoyhteiskuntaohjelmaa. Tutkimuksen lähtökohtana on kiinnostus siihen, miten kansalaiset ja yhteiskunnallinen yhteenkuuluvuuden tunne näkyvät hallituksen politiikkaohjelman kielellisissä ratkaisuisa. Tutkielmassa verrataan Suomen hallituksen politiikkaohjelman kielellisiä ratkaisuja Ruotsin hallituksen vuonna 2000 hyväksytyyn Ett informationssamhälle för alla -ohjelmaan.</p> <p>Tutkielman teoreettinen viitekehys rakentuu Chaïm Perelmanin yleisökonstruktiteorian varaan. Tarkastelemalla ohjelman argumentaatiostrategioita sekä taustalla olevia oletuksia tutkimuksessa pyritään tekemään analyysi siitä, kenelle hallituksen tietoyhteiskuntaohjelma on kirjoitettu. Yhteiskunnallisen yhteenkuuluvuuden tunteen eli sosiaalisen koheesion tematiikkaa tarkastellaan Euroopan neuvoston sekä Forrest & Kearnsin sosiaalisen koheesion määritelmistä muodostettujen teesien avulla.</p> <p>Tutkimuksen ensisijaisena tavoitteena on vastata kysymykseen: Miten kansalaisten hyvinvoinnin ja yhteenkuuluvuuden tunteen lisääminen näkyy Matti Vanhasen hallituksen tietoyhteiskuntapolitiikkaohjelmassa? Yksityiskohtaisemmin politiikkaohjelmasta pyritään tunnistamaan hallituksen käsitys omasta roolistaan tietoyhteiskunnan rakentamisessa, tekstiin ladatut esisopimukset sekä suhde yhteiskunnalliseen eriarvoistumiseen. Tutkielmassa pyritään löytämään eroja Suomen ja Ruotsin ohjelmien kielellisten ratkaisujen väliltä.</p> <p>Vanhasen hallituksen ohjelma jatkaa 1990-luvulla alkanutta markkinadeterminististä tietoyhteiskuntapolitiikkaa. Poliitiikkaohjelmassa on kuitenkin aikaisempia ohjelmia enemmän kansalaisyhteiskuntaa kohdistuvia toimenpiteitä. Kansalainen on ohjelmassa yksittäinen toimija ja usein valtion toimenpiteiden kohde. Kansalaisyhteiskunnan vahvistaminen jää tietoyhteiskuntaohjelmassa hyvin vähälle. Sekä Suomen että Ruotsin hallitukset kohdistavat paljon toimenpiteitä työllisyyden vahvistamiseen sekä alueellisen ja sosiaalisen eriarvoisuuden vähentämiseen. Vähemmistö- ja sukupuolinäkökulma puuttuu ohjelmista. Ohjelmissa ei juurikaan peilata tietoyhteiskuntapolitiikan vaikutuksia sosiaalisiin suhteisiin, yhteiskunnalliseen yhteenkuuluvuuteen tai kansalliseen identiteettiin.</p> <p>Suomen hallituksen ohjelmaa ei ole kirjoitettu kansalaisille, vaan valtionhallinnolle ja yhteistyökumppaneille. Ohjelmassa ei määritellä selkeästi tietoyhteiskuntapolitiikan tavoitetta, joka selittynee osittain politiikkaohjelman alisteisuudelle hallitusohjelmalle. Ohjelman kielelliset käytännöt synnyttävät kuvan, että lukijan oletetaan hyväksyvän tietoyhteiskuntainvestoinnit jo valmiiksi. Vanhasen hallituksen tietoyhteiskuntaohjelman argumentaatio jatkaa aikaisempien ohjelmien markkinadeterminististä ja vaihtoehdotonta linjaa. Ruotsin hallitus määrittelee omassa ohjelmassaan tavoitteet selkeästi ja tuo selkeämmin esiin tehdyt valinnat. Sekä Suomen että Ruotsin hallitusten ohjelmat tukevat Manuel Castellsin teesiä siitä, että myös pohjoismaiset yhteiskunnat joutuvat määrittelemään hyvinvointivaltionsa uudelleen. Kansallisvaltiosta tulee suvereenin toimijan sijasta yksi neuvottelija.</p> <p>Työn tärkeimmät teoreettis-metodologiset lähteet ovat Chaïm Perelmanin "Retoriikan valtakunta" (1996), Manuel Castellsin "The Information Age"-trilogian toinen (2004) ja kolmas (2000) osa sekä Frank Websterin "Theories of the Information Society" (2002).</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords tietoyhteiskunta hallitusohjelmat retoriikka			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			